

Sygnatura akt I C 1112/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

29 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: **SSO Beata Glazar**

Protokolant: **Magdalena Szlachtowicz**

po rozpoznaniu 29 października 2013 r. w Jeleniej Górze

sprawy z powództwa **M. C. (1), D. K.**

przeciwko (...) **S.A. Oddział we W.**

o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z gruntów

- I. oddala powództwo w zakresie żądania zasądzenia od pozwanego na rzecz każdego z powodów kwot po 123.750 zł;
- II. w pozostałym zakresie postępowanie umarza;
- III. zasądza od powodów M. C. (1) i D. K. na rzecz pozwanego (...) S.A. Oddział we W. kwotę 7217 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 1112/12

UZASADNIENIE

Powodowie M. C. (1) i D. K. wnieśli o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. Oddział we W. kwoty 675.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu oraz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu powodowie wskazali, że od 06.10.2000r. są właścicielami działki gruntu nr (...)obręb C(...)o łącznej powierzchni 1.0301 m², przez którą przechodzi gazociąg (...)o ciśnieniu (...), którego strefa ochronna wynosi po około 25 metrów w obie strony od gazociągu, a więc zajęte jest przez nią około 5.250 m² gruntów tejże działki. Dalej powodowie wskazywali, że wzywali stronę pozwaną do zawarcia umowy przesyłu, w ramach której chcieli umownie ustalić służebność przesyłu oraz wynagrodzenie za wcześniejsze bezumowne korzystanie z gazociągu, jednakże pozwany nie przystąpił do rozmów i odmówił zawarcia umowy. Powodowie podnosili, że pozwany korzysta z gazociągu w sposób odpowiadający treści służebności przesyłu, przy czym czyni to w złej wierze, bez jakiejkolwiek podstawy prawnej. Zobowiązany jest zatem do zapłacenia powodom należnego wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z rzeczy na podstawie art. 224 § 2 k.c. w zw. z art. 225 k.c., które powinno zostać ustalone według stawek cen rynkowych. Powodowie wskazali, że ustalili wysokość wynagrodzenia mając na uwadze, że nieruchomości położona jest w strefie centralnej miasta, w bezpośredniej bliskości głównej trasy komunikacyjnej. Ustalając wysokość żądania powodowie przyjęli stawkę wynagrodzenia w kwocie 1,50 zł za 1 m² gruntów objętych strefą ochronną gazociągu. Żądaniem objęli okres nie objęty przedawnieniem, to jest 10 lat wstecz do daty wniesienia pozwu.

W piśmie z 18.04.2013r. (k. 176) powodowie sprecyzowali, że liczą wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z ich gruntów za okres od 14.08.2002r. do dnia wytoczenia powództwa. Powodowie wyliczając żadaną kwotę przyjęli stawkę 1 zł za 1 m² gruntu objętego strefą ochronną gazociągu, to jest: 5.625 m² x 1 zł x 120 miesięcy = 675.000 zł.

Pozwany (...) S.A. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od strony powodowej na jego rzecz kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W pierwszej kolejności pozwany wskazał, że jest właścicielem gazociągu przebiegającego przez działkę powodów dopiero od 02.10.2009r., a zatem powództwo obejmując okres do tego dnia powinno zostać oddalone. Oprócz tego zarzucał, że powództwo winno zostać oddalone także dlatego, że roszczenie z art. 224 k.c. jest roszczeniem uzupełniającym, a zatem można żądać wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy o ile złożone zostało powództwo z art. 222 k.c., zaś w niniejszej sprawie powodowie nie domagali się wydania rzeczy (usunięcia gazociągu), wobec czego nie mogą żądać wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy. Pozwany podniósł ponadto zarzut zasiedzenia służebności. Wskazał, że nabył przez zasiedzenie nieodpłatną służebność o treści odpowiadającej służebności przesyłu na podstawie art. 292 k.c. w zw. z art. 172 k.c. Stwierdził, że przedmiotowy gazociąg relacji Ś. - J. został położony w 1973r., a jego przebieg jest oznakowany słupkami. Pozwany wskazał, że do okresu zasiedzenia doliczyć należało okresy posiadania urządzeń gazowych przez Skarb Państwa w okresie od 1973r. do 30.10.1996r. oraz spółkę akcyjną (...) S.A. w W. w okresie 30.10.1996r.-02.10.2009r.

Z ostrożności procesowej pozwany zarzucił, że przedmiotowy gazociąg został wybudowany legalnie na działkach rolnych, zgodnie z obowiązującym wówczas prawem – na podstawie Decyzji (...)Prezydium Miejskiej Rady Narodowej i Powiatowej Rady Narodowej w J.z 26.10.1973r., na podstawie ustawy z 31.01.1961r. Prawo budowlane (Dz. U. nr 7 poz. 46), zaś ówcześni właściciele nieruchomości A. i. K. P.stosowne odszkodowanie za zajęcie ich gruntu na potrzeby gazociągu. Pozwany wskazał ponadto, że przebieg gazociągu usankcjonowany jest w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta J., a właściciele działki mogą ją wykorzystywać zgodnie z określonym tam przeznaczeniem. Pozwany dodał także, że powodowie nabyli przedmiotową działkę w drodze darowizny, wiedząc o przebiegającym przez tę działkę gazociągu i z tego powodu wartość działki określona została na kwotę 250.000 zł. Wobec tego żądana przez powodów kwota wynagrodzenia za korzystanie z fragmentu działki w porównaniu do kwoty, za jaką nabyli całą działkę stanowiłaby bezpodstawne wzbogacenie dla powodów, a ich żądanie należało ocenić jako sprzeczne z zasadami współżycia społecznego oraz nadużycie prawa.

Również z ostrożności procesowej strona pozwana zakwestionowała wskazane przez powodów wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości, jak i sposób obliczenia tego wynagrodzenia.

W piśmie z 09.04.2013r. pozwany precyzując zarzut zasiedzenia służebności wskazał, że liczy początek biegu terminu zasiedzenia od 01.09.1971r., mając na uwadze, że dołączony do odpowiedzi na pozew projekt techniczny remontu gazociągu pochodzi z sierpnia 1971r., a więc gazociąg istniał przed tą datą. Jako koniec 30 letniego terminu zasiedzenia pozwany wskazał 31.08.2001r.

W piśmie z 17.06.2013r. (k. 234), powodowie ograniczyli żądanie pozwu i wnieśli o zasądzenie na ich rzecz od pozwanego po 123.750 zł z odsetkami od dnia wniesienia pozwu to jest od 14.08.2012r. oraz zasądzenia na ich rzecz kosztów procesu.

Sprecyzowali, że skoro pozwany jest właścicielem gazociągu od dnia 02.10.2009r., żądają wynagrodzenia za okres od 02.10.2009r. do 02.06.2013r. zgodnie z wyliczeniem: $5.625 \text{ m}^2 \times 1 \text{ zł} \times 44 \text{ miesiące} = 247.500 \text{ zł}$ ($247.500 \text{ zł} / 2 = 123.750 \text{ zł}$).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powodowie D. K.oraz M. C. (1)są właścicielami nieruchomości: zabudowanej działki rolnej położonej przy ul. (...)w J.o pow. 1,0301 ha dla której prowadzona jest przez Sąd Rejonowy w J. VI Wydział Ksiąg Wieczystych księga wieczysta nr (...) (poprzednio księga wieczysta nr ...) prowadzona dla zabudowanej działki rolnej nr (...). Każdy z nich posiada po 1/2 udziału.

Nieruchomość położona przy ul. (...)w J.o pow. 1,0301 ha nie jest objęta obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta

J. uchwalonym uchwałą Rady Miejskiej J.nr (...)z 22.05.2001r. nieruchomość ta położona jest w obszarze oznaczonym symbolem (...) określonym jako tereny, na których preferuje się zainwestowanie mieszkaniowo-gospodarcze o mozaikowej strukturze zagospodarowania przestrzennego.

(odpis księgi wieczystej k.13-18, wypisu z rejestru gruntów k.20; zaświadczenie Prezydenta Miasta J. z 02.02.2008 r. k.23; wypis z gruntów wraz z mapami k.24-25)

Początkowo właścicielem opisanej wyżej nieruchomości (działki gruntu nr (...)) był W. C., co stwierdzono aktem nadania z dnia 10.10.1959r. Działką gospodarował od 1957r., na podstawie ustnej umowy z właścicielem, K. P.wraz z rodziną. Wydział Rolnictwa i Leśnictwa w J. 13.06.1972r. stwierdził nabycie tej nieruchomości z mocy prawa przez małżonków K.i A. P. (1), na podstawie ustawy z 26.10.1971r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (Dz. U. nr 27, poz. 250).

Nieruchomość przy ul. (...) w J. odziedziczyli spadkobiercy ustawowi K. i A. P. (1) (T. J., G. S., S. P., J. J., S. B., Z. P., T. P., A. P. (2)). Na podstawie umów sprzedaży z 18.04.2000r. oraz 05.06.2000r. współwłaściciele zbyli swoje udziały w przedmiotowej nieruchomości na rzecz J. K. oraz M. C. (2) (z udziałami po 1/2 części).

Na podstawie umowy z 06.10.2000r. M. C. (2) darowała 1/2 udziału w nieruchomości przy ul. (...) w J. powodowi M. C. (1).

Umową darowizny z 06.10.2000r. J. K. przeniosła własność 1/2 udziału w nieruchomości przy ul. (...) w J. na powoda D. K..

(umowy darowizny k. 116-121; odpisy z księgi wieczystej wraz z umowami, postanowieniami spadkowymi, dotyczącymi nieruchomości powodów za lata 1960-2000 k.188-231)

Decyzją nr (...)z 04.02.2005r. Wojewody (...)odmówiono wszczęcia postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności Decyzji nr (...)z 26.10.1973r. Kierownika Wydziału Budownictwa, Urbanistyki i Architektury Prezydium Miejskiej Rady Narodowej i Powiatowej Rady Narodowej w J., zatwierdzającej plan realizacyjny – budowę gazociągów w C., z uwagi na fakt, że straciła ona swój byt prawny – wygasła z mocy prawa.

(decyzja z 04.02.2005r. k. 29-30)

W sierpniu 1971r. sporządzony został projekt techniczny kapitalnego remontu gazociągu Ś. – C. (obecnie J.).

26.10.1973r. wydana została Decyzja nr (...)przez Kierownika Wydziału Budownictwa, Urbanistyki i Architektury Prezydium Miejskiej Rady Narodowej i Powiatowej Rady Narodowej w J., zatwierdzająca plan realizacyjny – budowę gazociągów w C..

(projekt techniczny k. 81-83; decyzja k. 115)

Przez nieruchomość położoną przy ul. (...)w J., działka nr (...), obręb (...)C., dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...)przechodzi gazociąg (...)o ciśnieniu (...), relacji Ś.– J.(...), odc. odg. C.(...). C.. Przebieg gazociągu jest oznakowany słupkami.

Właścicielem tego gazociągu do 30.10.1996r. był Skarb Państwa. Mieniem tym zarządzało początkowo przedsiębiorstwo państwowe (...)(...)Zakłady (...)z siedzibą we W., a następnie, od 01.01.1976r., przedsiębiorstwo państwowe (...)we W.utworzone Zarządzeniem nr (...) Ministra Górnictwa i Energetyki z 31.12.1975r.

Zarządzeniem nr (...) Ministra Górnictwa i Energetyki z 01.08.1982r. utworzono przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą (...), które powstało w wyniku połączenia szeregu innych jednostek organizacyjnych, w tym (...) Zakładów (...)we W.i przejęło jego majątek, w tym przedmiotowy gazociąg.

Przedsiębiorstwo państwowe (...) przekształcone zostało na podstawie art. 6 ustawy z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz.U.1990.51.298) w spółkę akcyjną – (...) S.A. w W., która przejęła majątek przekształconego przedsiębiorstwa z 30.10.1996r. (akt notarialny z 21.10.1996r.).

Na podstawie aktu notarialnego z 02.10.2009r. pozwany (...) S.A. w W. nabył własność opisanego wyżej gazociągu od (...) S.A. w W..

(akt notarialny z 2.10.2009 r. k.70-78, zdjęcie k. 79; akt notarialny wraz z zarządzeniem i wykazem k.84-114; postanowienie z 08.06.2004 r. i 16.06.2005 r., k.161-167; odpis z KRS k.168-172)

Wojewoda (...)decyzją z 05.09.1994r. stwierdził nabycie z dniem 05.12.1990r. przez (...)– Zakład (...)w Z.prawa użytkowania wieczystego gruntu zabudowanego stanowiącego własność Skarbu Państwa, przeznaczonego na cele przemysłowe, położonego przy ul. (...)w J., ObrębC(...), (...), w granicach działki nr (...)o pow. 509 m² oraz prawa własności znajdującej się na tym gruncie stacji redukcyjno-pomiarowej.

(decyzja z 05.09.1994r. k. 259)

Powodowie wezwali pozwanego do zawarcia umowy dotyczącej przechodzącego przez ich działkę położoną przy ul. (...)w J.kolektora przesyłowego gazu, w ramach której chcieli ustanowić służebność przesyłu oraz ustalić wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z gazociągu do czasu zawarcia umowy. Do pisma powodowie dołączyli Decyzję nr (...) z 27.03.2006r. o warunkach zabudowy dotyczącej ustalenia warunków zabudowy dla budynku handlowo-usługowego z magazynami i częścią socjalno-biurową (powierzchnia sprzedaży do 2.000 m²) na terenie działki nr (...)przy ul. (...)w J..

Pozwany nie znajdował podstaw do zawarcia takiej umowy, twierdząc, że gazociąg został wybudowany na gruncie powodów zgodnie z prawem, powołując się przy tym na Decyzję nr (...)z 26.10.1973r. Kierownika Wydziału Budownictwa, Urbanistyki i Architektury Prezydium Miejskiej Rady Narodowej i Powiatowej Rady Narodowej w J., zatwierdzającej plan realizacyjny – budowę gazociągów w C.. Dodatkowo pozwany wskazał, że na podstawie art. 292 k.c. w zw. z art. 305(5) k.c. jest posiadaczem służebności przesyłu na przedmiotowej nieruchomości, którą nabył przez zasiedzenie.

(pisma powodów z 11.08.2009r. i 28.04.2009r. k. 21, 22; pism pozwanego z 1.09.2010r. k.26; pism powodów 1.08.2011 r. k.27, pismo pozwanego z 19.09.2011 r. k.28; decyzja z 27 marca 2007r. k. 29-37)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z brzmieniem art. 224 § 2 k.c. w zw. z art. 225 k.c. samoistny posiadacz w złej wierze jest między innymi zobowiązany do wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy.

Według zaś dyspozycji art. 230 k.c., przepisy dotyczące roszczeń właściciela przeciwko samoistnemu posiadaczowi o wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy, o zwrot pożytków lub o zapłatę ich wartości oraz o naprawienie szkody z powodu pogorszenia lub utraty rzeczy, jak również przepisy dotyczące roszczeń samoistnego posiadacza o zwrot nakładów na rzecz, stosuje się odpowiednio do stosunku między właścicielem rzeczy, a posiadaczem zależnym, o ile z przepisów regulujących ten stosunek nie wynika nic innego.

Jak wynika z brzmienia przepisu art. 352 k.c., kto faktycznie korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności, jest posiadaczem służebności. Do posiadania służebności stosuje się odpowiednio przepisy o posiadaniu rzeczy.

Jak to wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z 15.04.2004r. (IV CK 273/03 niepubl.) i podobnie w wyroku z dnia 30.03.2004r. (II CK 102/03 niepubl.), roszczenie o wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy przysługiwać może właścicielowi tylko wobec posiadacza, który w danym okresie bez podstawy prawnej faktycznie władał rzeczą; był

zatem w tym okresie biernie legitymowany w świetle art. 222 § 1 k.c. Na podstawie przepisów o roszczeniach wyrównawczych pozbawiony władztwa nad rzeczą właściciel, niekoniecznie korzystający z roszczenia windykacyjnego, może żądać wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy, za jej zużycie lub pogorszenie, zwrotu pożytków, których posiadacz nie zużył albo wartości tych, które zużył (art. 224 § 2 k.c.), zwrotu wartości pożytków, które nie zostały uzyskane z powodu złej gospodarki, odszkodowania za utratę rzeczy (art. 225 k.c.). Skutki wystąpienia z takimi żądaniem pozostają w zależności od czynnika subiektywnego, to jest od dobrej lub złej wiary posiadacza (tak wyrok Sądu Najwyższego z 29.06.2005r. III CK 669/04).

Właściciel rzeczy może zatem żądać od posiadacza służebności wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z rzeczy (art. 224 § 2 i art. 225 w zw. z art. 230 oraz art. 352 § 2 k.c.), przy czym, wbrew twierdzeniom strony pozwanej, z roszczeniami opartymi na wskazanej wyżej podstawie prawnej można występować niezależnie od zgłoszenia roszczenia z art. 222 § 2 k.c., które zresztą z uwagi na zasady współżycia społecznego byłoby z reguły nieskuteczne (patrz m.in. wyrok SN z 08.06.2005r., V CK 679/04, LEX nr 311353, wyrok SN z dnia 03.02.2010r., II CSK 444/09, LEX nr 57803).

Bezsporne w sprawie było, iż powodowie od 06.10.2000r. są właścicielami nieruchomości przy ul. (...)w J., przez którą przechodzi gazociąg (...)o ciśnieniu (...), relacji Ś.– J.. Ustalono, że strona pozwana jest właścicielem przedmiotowego gazociągu, przebiegającego przez grunty powodów, który nabyła na podstawie umowy z 02.10.2009r. Nie ulega wątpliwości, że pozwany korzysta z nieruchomości powodów w zakresie odpowiadającym treści służebności gruntowej (służebności przesyłu), o której mowa w art. 305(1)-305(4) k.c.).

Pozwany nie wykazał, aby jego poprzednik prawny legitymował się tytułem prawnym do wejścia na nieruchomość powodów i korzystania z niej w zakresie służebności. Na poparcie tej tezy pozwany przedstawił w istocie jedynie Decyzję nr (...)z 26.10.1973r. Prezydium Miejskiej Rady Narodowej i Powiatowej Rady Narodowej w J.zatwierdzającej plan realizacyjny – ogólne zagospodarowanie terenu inwestycji w postaci budowy gazociągów w C.(obecnie J.), wydanego m.in. na podstawie art. 30 ustawy z dnia 31.01.1961r. Prawo Budowlane (Dz. U. z 1961r. nr 7 poz. 46. Jak wynika z treści przepisów wskazanej, wówczas obowiązującej ustawy, decyzja ta nie uprawniała inwestora do prowadzenia prac budowlanych, a stanowiła jedynie podstawę do wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę. Zatem, dokument ten nie potwierdza legalności budowy gazociągu na gruncie powodów. Wnioski takie płyną również z przedstawionej przez powodów Decyzji nr (...) z 04.02.2005r. Wojewody (...). Analogicznie legalności władania nieruchomością powodów w zakresie służebności przesyłu nie potwierdza sporządzony w sierpniu 1971r. projekt techniczny kapitalnego remontu gazociągu Ś.– C..

Reasumując, pozwany nie przedstawił dowodu na to, aby jego poprzednik prawny uzyskał posiadanie w dobrej wierze lub sam pozwany władał nieruchomością w zakresie odpowiadającym treści służebności przesyłu za zgodą właścicieli, na podstawie umowy, albo w oparciu o decyzję administracyjną. Ponadto sam pozwany w swoich pismach wskazywał na 30-letni termin zasiedzenia służebności.

Jednakże powództwo podlegało oddaleniu z uwagi na skutecznie podniesiony przez stronę pozwaną zarzut zasiedzenia służebności.

Na mocy art. 292 k.c., służebność gruntowa może zostać nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio. Z kolei w myśl art. 352 k.c., kto faktycznie korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności, jest posiadaczem służebności.

Jak wskazano wyżej, pozwany włada nieruchomością powodów w zakresie odpowiadającym treści służebności gruntowej – korzysta z trwałego i widocznego urządzenia, to jest opisanego w stanie faktycznym gazociągu oznakowanego słupkami. Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z 14.02.2013r., II CSK 389/12, baza orzeczeń Sądu Najwyższego dostępnej pod adresem <http://www.sn.pl>, wiedza o usytuowaniu na nieruchomości zaworu gazociągu oraz słupka znacznikowego, a także o usytuowaniu na sąsiednich nieruchomościach dalszych słupków

znacznikowych musi być traktowana jako równorzędna z wiedzą o istnieniu i przebiegu gazociągu, co czyni taki gazociąg urządzeniem widocznym w rozumieniu art. 292 k.c.

Art. 292 k.c. w zakresie przesłanek zasiedzenia odsyła do przepisów o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie. Z art. 172 k.c. wynika, że nabycie własności uzależnione jest od spełniania dwóch przesłanek, to jest posiadania oraz upływu czasu, który w przypadku posiadania w złej wierze wynosi 30 lat. Dodać należy, że z mocy art. 176 k.c., jeżeli nastąpiło przeniesienie posiadania, obecny posiadacz może doliczyć do czasu, przed który sam posiada, czas posiadania swego poprzednika, przy czym, jeżeli poprzedni posiadacz uzyskał posiadanie nieruchomości w złej wierze, czas jego posiadania może być doliczony tylko wtedy, gdy łącznie z czasem obecnego posiadacza wynosi przynajmniej lat trzydzieści.

Zdaniem Sądu strona pozwana wykazała że, wliczając okres posiadania jej poprzedników, upłynął już 30 letni okres uprawniający do nabycia służebności gruntowej podobnej do służebności przesyłu w drodze zasiedzenia.

Z dokumentów w postaci projektu technicznego kapitalnego remontu gazociągu Ś.– C.z sierpnia 1971r. oraz Decyzji nr (...)z dnia 26.10.1973r. Prezydium Miejskiej Rady Narodowej i Powiatowej Rady Narodowej w J.zatwierdzającej plan realizacyjny w postaci budowy gazociągów w C.wynika, że przedmiotowy gazociąg został wybudowany co najmniej w 1973r., skoro w 1971r. przewidywany był jego remont i od tego czasu przebiega przez nieruchomość powodów. Pozwana wykazała ponadto dokumentami w postaci Zarządzenia nr (...)Ministra Górnictwa i Energetyki z 31.12.1975r., Zarządzenia nr (...) Ministra Górnictwa i Energetyki z 01.08.1982r., że do 30.10.1996r. właścicielem gazociągu był Skarb Państwa, a mieniem tym zarządzały kolejno przedsiębiorstwa państwowe - (...)Zakłady (...)z siedzibą we W., (...) Zakłady (...)we W., (...). Z kolei po tej dacie, w okresie do 02.10.2009r. właścicielem gazociągu była spółka (...) S.A.w W., a po tej dacie, do chwili obecnej, strona pozwana, co wynika z aktów notarialnych z 21.10.1996r. i 02.10.2009r.

Ponadto, Sąd orzekający na podstawie dokumentów uzyskanych z Sądu Rejonowego w J. Wydziału Ksiąg Wieczystych ustalił, iż właścicielami nieruchomości obciążonej – działki gruntu nr (...)objętej księgą wieczystą nr (...) (obecnie nr (...)) co najmniej od 1960r. były osoby fizyczne – W. C., następnie małżonkowie K.i A. P. (1), ich spadkobiercy, który zbyli nieruchomość na rzecz J. K.oraz M. C. (2), które darowały swe udziały w nieruchomości powodom, na podstawie umów darowizny z 06.10.2000r.

Sąd stoi przy tym na stanowisku, że posiadanie przez przedsiębiorstwo państwowe urządzeń energetycznych oraz cudzej nieruchomości, na której zostały posadowione, jest posiadaniem w rozumieniu art. 352 k.c. i może prowadzić do zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu (art. 292 w zw. z art. 172 k.c.). Podzielić należy pogląd wyrażony w postanowieniu Sądu Najwyższego z 12 stycznia 2012 r. IV CSK 183/11, baza orzeczeń Sądu Najwyższego dostępnej pod adresem <http://www.sn.pl>, że, nie ma żadnych podstaw do przyjęcia, że posiadanie służebności przesyłowej przez przedsiębiorstwo państwowe przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej kodeks cywilny z 1989 r. nie było posiadaniem w rozumieniu art. 352 § 1 k.c. i nie mogło prowadzić do zasiedzenia. W uzasadnieniu tego postanowienia SN wskazał, że o ile w relacjach wewnętrznych między Skarbem Państwa a państwową osobą prawną, ze względu na zasadę jednolitego funduszu własności państwowej wyrażonego w art. 128 k.c., państwowa osoba prawna nie mogła przeciwstawić Skarbowi Państwa jakichkolwiek własnych uprawnień, to w stosunkach zewnętrznych z osobami trzecimi miała pozycję taką jak właściciel. O ile więc w relacjach wewnętrznych między Skarbem Państwa, a państwową osobą prawną posiadaczem samoistnym nieruchomości państwowej było zawsze państwo, o tyle z punktu widzenia relacji zewnętrznych przedsiębiorstwo państwowe, które władało oddaną mu w zarząd nieruchomością, powinno być uznawane za posiadacza samoistnego nieruchomości niezależnie od tego, czy była to nieruchomość państwowa.

Zatem, w okolicznościach rozpoznawanej sprawy, uprawnione było przy ustalaniu okresu posiadania służebności gruntowej przez pozwanego doliczenie okresów posiadania gazociągów przez przedsiębiorstwa państwowe (od 1973r. do 30.10.1996r.), oraz spółki (...) S.A. w W.. Mając na uwadze powyższe, stwierdzić należało, że 30 letni bieg terminu zasiedzenia warunkujący nabycie służebności upłynął w 2003r., wobec czego pozwany, po przeniesieniu na

niego własności gazociągu, był uprawniony do nieodpłatnego korzystania ze służebności przesyłu obciążającej grunt powodów.

Nie nastąpiło także skuteczne przerwanie biegu terminu zasiedzenia, który upłynął wszak w 2003r., zaś powodowie wezwali pozwanego do zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu dopiero w 2009r., a zatem po upływie terminu zasiedzenia.

Mając na uwadze powyższe, wobec wykazania przez pozwanego, że nabył przez zasiedzenie służebność gruntowa podobną do służebności przesyłu, Sąd oddalił powództwo w zakresie żądania zasądzenia od pozwanego na rzecz każdego z powodów po 123.750 zł tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z ich nieruchomości.

Wobec ograniczenia przez powodów żądania w zakresie kwoty 427.500 zł (ponad kwotę 247.500 zł), Sąd umorzył postępowanie co do tej kwoty, na podstawie art. 355 § 1 k.p.c., ponieważ wydanie wyroku w tym zakresie stało się zbędne.

Sąd oddalił wnioski powodów o dopuszczenie dowodów z opinii biegłego rzeczoznawcy oraz biegłego geodety, jako nie mających istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, albowiem wystarczający jest materiał dowodowy dotychczas zgromadzony w sprawie, którego wiarygodności żadna ze stron nie kwestionowała, tym bardziej, że uwzględnił zarzut zasiedzenia.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. Powodowie przegrali proces w całości, a zatem Sąd zasądził od nich na rzecz pozwanego kwotę 7.217 zł, w tym 7.200 zł kosztów zastępstwa procesowego - § 6 pkt. 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t.) oraz 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.